

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแล
ด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย
Factors which impact on compliance with the Anti-Money
Laundering (AML) and Combating Financing
of Terrorism (CFT)

คำรณ น้อยสอาด¹ อัศวิน ปสุธรรม²

Khamron Noisaard¹ Asawin Pasutham²

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยทัศนคติในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ (3) เพื่อศึกษาปัจจัยผลกระทบที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ พนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ จำนวน 2,387 คน กลุ่มตัวอย่างพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการเงินฝากและ สินเชื่อ จำนวน 400 คน โดยใช้สูตรของ Yamane ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้แบบสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการ,คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Master's degree students, Department of Management, Faculty of Business Administration University of the Thai Chamber of Commerce, Email: khamron.n@gmail.com

² อาจารย์วิทยาลัยการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Teacher, College of Continuing Education, University of the Thai Chamber of Commerce

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) คิดเป็นร้อยละ 98.9
2. ทักษะคิดในการปฏิบัติงาน เช่น ระบบสารสนเทศของธนาคารมีความทันสมัย มีการอัปเดตข้อมูล ให้ทันต่อสถานการณ์และสามารถเรียกดูข้อมูลได้อย่างทันที่ ร่องลงมาคือ นโยบาย AML/CFT ของธนาคาร ช่วยอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานราชการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ในระดับสูงและท่านคิดว่าการกำหนดให้สถาบันการเงินต้องรายงานธุรกรรมที่เป็นเงินสด ตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไปแก่สำนักงาน ปปง. ถือเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ของมาตรการกำกับกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
3. ผลกระทบด้านการเมือง ผลกระทบต่อภาครัฐ ผลกระทบด้านสังคม และผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิด มาตรการ AML/CFT

Abstract

Factors which impact on compliance with the Anti-Money Laundering (AML) and Combating Financing of Terrorism (CFT) governing measure. The purposes of this study were to examine knowledge, understanding and attitude level of the GHB employees in the governing measures for Anti-Money Laundering (AML) and Combating Financing of Terrorism (CFT). Using online survey, 400 questionnaires were collected from the GHB employees both in Head Office and branches. The research was analyzed with statistical description including frequency, percentage, mean and standard deviation. Hypothesis testing by using Pearson's Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis. The results showed that the attitude of GHB employees impacted on compliance with the Anti-Money Laundering (AML) and Combating Financing of Terrorism (CFT) governing measure, and was found to be significant at the 0.01 level. Furthermore, political effects, state effects, social effects and economic effects impacted on compliance with the Anti-Money Laundering (AML) and Combating Financing of Terrorism (CFT) governing measure, and were found to be significant at the 0.01 level as well.

The results were as follows:

1. The majority of respondents had knowledge and understanding of anti-money laundering and combating financing of terrorism (AML/CFT) policies, accounting for 98.9 percent.

2. The results showed that the attitude of GHB employees impacted on compliance with the Anti-Money Laundering (AML) and Combating Financing of Terrorism (CFT) governing measure, and was found to be significant at the 0.01 level

3. Furthermore, political effects, state effects, social effects and economic effects impacted on compliance with the Anti-Money Laundering (AML) and Combating Financing of Terrorism (CFT) governing measure, and were found to be significant at the 0.01 level as well.

Keywords: Knowledge, Understanding, Attitude, AML/CFT, Governing Measures

บทนำ

ในสภาพสังคมปัจจุบันอารยประเทศรวมทั้งประเทศไทย ได้มีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและด้านอื่น ๆ มากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาการด้านเทคโนโลยี และการสื่อสาร ตลอดจนการคมนาคมทั้งในประเทศและในระหว่างประเทศ ยังรวมถึงวิถีการดำเนินชีวิตก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งส่งผลทำให้เกิดความสะดวสบาย แต่ในขณะเดียวกันการพัฒนามีผลเสียเช่นกัน ถ้าอาชญากรรมนำเอาความเจริญด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ไปใช้ในทางที่เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชญากรรมก็จะส่งผลกระทบทำให้รูปแบบและความร้ายแรงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เนื่องจากการกระทำความผิดของอาชญากรรม ซึ่งมีรูปแบบของการกระทำที่ไม่ซับซ้อน ซึ่งเคยมุ่งผลตอบแทนเป็นเงิน หรือทรัพย์สินจำนวนไม่มากนัก แต่การกระทำผิดของอาชญากรรมในปัจจุบันได้พัฒนากลายเป็นอาชญากรรมที่มุ่งผลตอบแทนมูลค่ามหาศาล “เงิน” อาจจะเป็นการโยนความผิดให้เป็นปัจจัยสำคัญในชีวิต สิ่งนี้มีมากเกินไป แต่จากการศึกษาติดตามปัญหาการประกอบอาชญากรรมพบว่าวัตถุประสงค์ของการกระทำส่วนใหญ่เพื่อประสงค์ต่อเงินเป็นประการสำคัญ โดยร้อยละ 80 นั้นมุ่งหวังเงินที่มีมูลค่าสูง ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายและที่สำคัญ เงินที่ได้จากอาชญากรรมเหล่านี้ไม่ได้ก่อให้เกิดผลด้านการกระจายรายได้ต่อเศรษฐกิจแต่อย่างใด อีกทั้งกระบวนการที่เงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดนั้น ถูกแปรสภาพเปลี่ยนรูปหรือถูกแปลงให้เป็นทรัพย์สินใหม่ที่เข้ามาโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นทรัพย์สินที่สะอาด เรียกกระบวนการนี้ว่า “การฟอกเงิน” (Money Laundering) (คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน, 2564)

แนวโน้มปัญหาการฟอกเงินเกิดจากความท้าทาย 3 ประการ ได้แก่ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ส่งผลให้จำนวนอาชญากรรมมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นเหตุจูงใจสำคัญที่ทำให้อาชญากรต้องหาวิธีการอำพรางรายได้ที่มาจากการกระทำ

ที่ผิดเหล่านั้นให้กลับเข้าสู่ระบบเพื่อให้กลายเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย ประการที่สอง การฟอกเงินมีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนไปจากเดิม มีรูปแบบใหม่ๆ และมีซับซ้อนขึ้น ทำให้ยากต่อการปราบปราม เช่น การใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายสังคมออนไลน์ การใช้สินทรัพย์ดิจิทัล การจัดตั้งธุรกิจบังหน้า การฟอกเงินผ่านบริษัทหน้าเที่ยว การฟอกเงินผ่านมูลนิธิหรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร เป็นต้น ทำให้การปราบปรามและการตรวจจับของเงินผิดกฎหมายนั้นเป็นไปได้ยาก และประการที่สาม ประเทศไทยยังมีข้อจำกัดบางประการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 (Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures: Thailand Mutual Evaluation Mutual Evaluation Report December 2017) พบว่า ประเทศไทยยังขาดการประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินของอาชญากรรมแต่ละประเภทที่มีความเสี่ยงสูง รวมทั้งขาดการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์โดยเฉพาะการศึกษาแนวโน้ม สถานการณ์และวิธีการฟอกเงินใหม่ ๆ ส่งผลให้การป้องกันและการปราบปรามในประเทศไทยยังไม่มีกำหนดนโยบายและมาตรการใน “เชิงป้องกัน” เกี่ยวกับการป้องกันการฟอกเงิน ซึ่งการฟอกเงินนั้นเป็นที่ยอมรับกันว่าสถาบันการเงินไม่ว่าจะเป็นธนาคารของรัฐ ธนาคารพาณิชย์ มักจะตกเป็นเครื่องมือในการฟอกเงินมากกว่าสถาบันในทางธุรกิจอื่น ๆ ดังนั้น กฎหมายการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สถาบันการเงินต้องรายงานธุรกรรมทางการเงินที่ผ่านสถาบันการเงิน เช่น ธุรกรรมที่ใช้เงินสดเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีมูลค่าเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ธุรกรรมทางการเงินที่น่าสงสัย (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2564)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทัศนคติในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยผลกระทบที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยทัศนคติในการปฏิบัติงานส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์

2. ปัจจัยผลกระทบที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายของพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย : AML/CFT ทิศนคติในการปฏิบัติงานตามนโยบาย AML/CFT และผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายฟอกเงินเป็นตัวแปรอิสระ ที่จะส่งผลการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบการวิจัยธุรกิจ (Business Research)

ประชากร คือ พนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการ เงินฝาก สินเชื่อ ณ สำนักงานใหญ่ และสาขาทั่วประเทศ จำนวน 2,387 คน (ข้อมูล ณ วันที่ เดือนกรกฎาคม 2566 ฝ่ายทรัพยากรบุคคล ธนาคารอาคารสงเคราะห์)

กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการเงินฝากและสินเชื่อ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ขนาดของความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยวิธีสะดวก

การหาคุณภาพของเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1) การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม Content Validity และนำมาปรับปรุงแก้ไข ด้วยการใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item –Objective Congruence : IOC) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและให้คะแนนข้อคำถามซึ่งจะพิจารณาความเที่ยงตรงจากการคัดเลือกข้อคำถามที่ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ที่มีค่ามากกว่า 0.50 ขึ้นไป (ประสพชัย พสุนนท์ 2555) ส่วนรายการที่มีค่าน้อยกว่า 0.50 ให้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้ได้มากกว่าค่า IOC เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพพร้อมจัดพิมพ์แบบสอบถามใหม่ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดสอบ (Try-out) กับพนักงานมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่จะศึกษาจำนวน 30 ชุด โดยให้ตอบเป็นรายบุคคล เช่นเดียวกับการใช้แบบสอบถามสถานการณ์จริงทุกประการหลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น

2) หาความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุดมาวิเคราะห์โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยการนำแบบสอบถาม

มาวิเคราะห์เป็นรายข้อ และรายด้าน (Item Analysis) ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของมาตรวัดตัวแปรแต่ละตัว ให้มีค่าความคลาดเคลื่อน ± 0.05 ซึ่งผลการวิเคราะห์จะได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคอยู่ระหว่าง 0.863 – 0.969 ทุกข้อ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 400 คน จากพนักงานของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ทั้งนี้ต้องเป็นพนักงานธนาคารอาคารสงเคราะห์ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการเงินฝาก, สินเชื่อ, ณ สำนักงานใหญ่ และสาขาทั่วประเทศ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกข้อความในแบบสอบถามเองทุกรายก่อนนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก เอกสารงานวิจัย บทความทางวิชาการ หนังสือวารสาร สิ่งพิมพ์ ฐานข้อมูลและเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการฟอกเงิน ทศนคติ พฤติกรรม โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ทราบถึงแนวความคิดทฤษฎีที่จะนำไปใช้ รายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มประชากรเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ ค่าความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับการแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) จำนวน 396 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.9 โดยมีผลคะแนนอยู่ระหว่าง 11 – 20 คะแนน นอกจากนี้ พบว่า มีพนักงานจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.1 ที่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับนโยบายฯ ซึ่งมีผลคะแนนอยู่ระหว่าง 0 – 10 คะแนน เท่านั้น

2. ผลการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติในการปฏิบัติงานจากการบังคับใช้มาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (AML/CFT) พบว่า โดยภาพรวมมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ระบบสารสนเทศของธนาคารมีความทันสมัย มีการอัปเดตข้อมูล ให้ทันต่อสถานการณ์ และสามารถเรียกดูข้อมูลได้อย่างทันท่วงที มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 รองลงมาคือ นโยบาย AML/CFT ของธนาคาร ช่วยอำนวยความสะดวกแก่หน่วยงานราชการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้ในระดับสูงและท่านคิดว่ากำหนดให้สถาบันการเงินต้องรายงานธุรกรรมที่เป็นเงินสด ตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไปแก่สำนักงาน ปปง. ถือเป็นเกณฑ์ที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 การมีระเบียบคำสั่งให้เปลี่ยน

ผู้จัดทำรายงานการทำธุรกรรมจากลูกค้าเป็นเจ้าที่ธนาคาร มีส่วนช่วยให้การตรวจรับธุรกรรมมีเหตุอันควรสงสัยมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการปฏิบัติงานตามนโยบาย AML/CFT มีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ธนาคารค้นพบการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ที่ต้องรายงานต่อสำนักงาน ปปง. มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 เจ้าหน้าที่ธนาคารควรใช้ดุลพินิจพิจารณาว่าลูกค้ามีพฤติกรรมที่เข้าข่ายมีเหตุอันควรสงสัยหรือไม่ และรายงานการทำธุรกรรมโดยไม่เห็นแก่ความสนิทสนมกับลูกค้าเป็นการส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 แบบฟอร์มธุรกรรมที่ต้องรายงานต่อสำนักงาน ปปง. มีความชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายและกระบวนการจัดทำ KYC ของธนาคารมีความรัดกุมและมีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากมากเกินไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 เจ้าหน้าที่ธนาคารควรให้ความสนใจและตรวจสอบรายละเอียดการทำธุรกรรมของผู้ถือบัญชีชาวต่างชาติเป็นกรณีพิเศษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 และในการทำธุรกรรมต่าง ๆ ลูกค้าจะต้องเปิดเผยและแสดงเอกสารที่แสดงความเป็นตัวตนต่อเจ้าหน้าที่ อาจทำให้ลูกค้ารู้สึกอึดอัดเกรงกลัว หรือเกิดความไม่พอใจในบางครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1 ในภาพรวมของทัศนคติในการปฏิบัติงานและผลกระทบต่อองค์กรส่งต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2 ทัศนคติในการปฏิบัติงานส่งผลกระทบต่อองค์กรส่งต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อลิสร่า กังวล และศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง. (2562) พบว่าหากองค์กรมีนโยบายการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน มีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีระบบการวัดผลและประเมินผลงาน และมีมาตรการในการให้ทุนให้โทษ มีผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรศนีย์ หลีชัยสถาพร. (2558) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย AML/CFT ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52.90 และมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานตามนโยบายนี้สูง ถึงร้อยละ 96.67

3. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย AML/CFT ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 52.90 และมีทัศนคติในเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานตามนโยบายนี้สูง ถึงร้อยละ 96.67

4. ทัศนคติที่มีต่อผลกระทบด้านต่างๆ จากการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในประเทศไทย จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ผลกระทบต่อสถาบัน การเงิน ผลกระทบต่อภาครัฐ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง และด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ ซึ่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างตัวอย่างมีทัศนคติต่อผลกระทบด้านต่างๆ ในเชิงบวกทั้ง 6 ด้าน แต่ให้ความสำคัญต่อผลกระทบด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสูงสุดโดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.63 และจากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แต่ละปัจจัยส่วนมีความสัมพันธ์ต่อระดับความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติในการปฏิบัติงานตามนโยบาย AML/CFT และมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติเกี่ยวกับผลกระทบ จากการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในประเทศไทยทั้งสิ้น

5. ผลกระทบต่อองค์กรส่งต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ไพฑูรย์ ประเสริฐไกร (2561) ได้ศึกษาตัวแปรความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจกับการฟอกเงิน พบว่า ผลการทดสอบความหยุดนิ่งของข้อมูลของตัวแปรทางการฟอก เงิน อันได้แก่ ปริมาณธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย, มูลค่าที่ศาลสั่งยึดทรัพย์, จำนวนคดีที่ศาลสั่ง ยึดทรัพย์, มูลค่า ทรัพย์สินที่สำนักงาน ป.ป.จ. ยึด และตัวแปรทางเศรษฐกิจระดับมหภาค อันได้แก่ ปริมาณเงินใน ความหมายอย่างแคบ, ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม ณ ค่าระดับ พบว่า ข้อมูลมูลค่า ทรัพย์สินที่ สำนักงานปปง . ยึดทรัพย์ (AML) ผลการทดสอบพบว่าที่ระดับ First Difference with Trend and Intercept, First Difference with Intercept, First Difference without Trend and Intercept ณ ระดับนัยสำคัญ 0.01 ค่าสถิติ ADF มีค่าน้อยกว่าค่าวิกฤติ MacKinnon ณ ระดับ นัยสำคัญ 0.01 แสดงว่าข้อมูลมีลักษณะนิ่ง (Stationary) เมื่อทำการตรวจสอบปัญหาอัตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) พบว่าค่า Durbin-Watson Statistic ที่ระดับ First Difference อยู่ระหว่าง 1.565084 ถึง 1.577852 แสดงว่าแบบจำลองนี้ไม่มีปัญหาอัตสหสัมพันธ์ (Autocorrelation) หรือ ปัญหาที่ตัวรวบรวนในสมการมีค่าต่ำ แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลมูลค่าทรัพย์สินที่ ปปป. ยึด (AML) มี ลักษณะนิ่ง (Stationary) ที่ order of integration เท่ากับ 1 หรือ $I(1)$ ที่ระดับ First Difference without Trend and Intercept ณ ระดับ 0 เช่นเดียวกับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ชมเกตุ งาม ไกวัล และคณะ (2559) พบว่า ประเทศไทยมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนามาตรการและ นโยบาย ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ภายในธนาคารต่างชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งสำหรับภาครัฐและ ภาคเอกชนเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในหมู่นักลงทุนต่างชาติที่มุ่งหวังจะเข้ามาลงทุน ในประเทศไทยเช่น กระตุ้นให้หน่วยงานป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงินต่าง ๆ มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด มากขึ้นได้รับความร่วมมือด้านการป้องกันและปราบปราม กับการฟอกเงินจากทุกฝ่ายสร้างจิต สาธารณะ ด้านการต่อต้านการฟอกเงินในหมู่ประชาชน แก้ไขปรับปรุงบทกฎหมายที่จำเป็นเป็น และ บริหาร จัดการความเสี่ยงต่อการฟอกเงินซึ่งที่กล่าวมาหากไม่ดำเนินการจะเกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและผลกระทบต่อภาครัฐ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะในการปฏิบัติงานและผลกระทบต่อองค์กรส่งต่อการ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการ สนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ดังนั้น ภาครัฐควรมีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามที่ ชัดเจน มีบทลงโทษที่มีความยุติธรรม ตลอดจนมีมาตรการการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้กระทำผิด เพื่อช่วยเริ่มรายได้ให้กับภาครัฐมากยิ่งขึ้น และยังสามารถช่วยประหยัดงบประมาณได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับรัฐบาล อีกทั้งช่วยให้สังคมลดสถานะความไม่เท่าเทียมกัน ในสังคมได้ และสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้และยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ นัก ลงทุนต่างชาติให้เข้ามาร่วมลงทุนให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ในการเสริมสร้างทัศนคติในการปฏิบัติงานของพนักงานนั้น องค์กรควรส่งเสริม สนับสนุนการการสร้างความรู้ความเข้าใจ และการสื่อสารกับลูกค้า เกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เอกสารการทำธุรกรรมต่างๆ ของลูกค้าเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ของพนักงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้สนใจอาจจะมีการขยายกลุ่มเป้าหมาย หรือพื้นที่การศึกษาในระดับภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศเพื่อเปรียบเทียบกัน ซึ่งจะทำให้ได้ผลการศึกษาและความเห็นที่แตกต่างออกไป

2.2 การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาปัจจัยทัศนคติในการปฏิบัติ และผลกระทบจากการใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของมาตรการการกำกับดูแลด้านการป้องกันและการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ผู้สนใจ อาจทำการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น พฤติกรรมส่วนบุคคล ต้นทุนทางด้านเวลา ต้นทุนทางด้านจิตใจ และต้นทุนที่คาดว่าจะถูกลงโทษ เป็นต้น

2.3 ผู้สนใจอาจทำการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบด้านต่าง ๆ ในองค์กรที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน แต่เป็นกลุ่มอาชีพที่ถูกกำหนดให้รายงานการธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อ ปปง. เช่น ธุรกิจอัญมณี ธุรกิจนายหน้าจัดหางาน ธุรกิจเงินกู้ เป็นต้น

บรรณานุกรม

คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force: FATF). (2564).

ชมเกตุ งามไกรวัล, พรรณชญา ศิริวรรณบุศย์, ฐนันดรศักดิ์ บวรนันท์กุล และอุนิษา เลิศโตมรสกุล (2559). ปัญหาการฟอกเงินในธนาคารต่างชาติในประเทศไทยที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน. วารสารกระบวนการยุติธรรม. 9(1), 83-105.

ทรรศนีย์ หลีชัยสถาพร. (2558). เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยมาตรการต่อต้านการฟอกเงิน กรณีศึกษา : การปฏิบัติตามมาตรการกำกับดูแลด้านการป้องกันการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไพฑูรย์ ประเสริฐไกร. (2561). การศึกษาการฟอกเงินกับตัวแปรทางเศรษฐกิจระดับมหภาค. คณะศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). (2564). แนวโน้มการฟอกเงินในประเทศไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีการฟอกเงินผ่านนิติบุคคลและธุรกิจบังหน้า ทุนความและนักบัญชีบริษัทนำเที่ยว ทรัพย์สินต่างประเทศที่ดำเนินงานในประเทศไทย การเล่นเกมที่มีการฉ้อโกง และการฟอกเงินผ่านองค์กรไม่แสวงหากำไร. รายงานทีดีอาร์ไอ ฉบับที่ 181 ตุลาคม 2564.

อลิสรา กังวล , และศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง. (2562). การนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปปฏิบัติ ศึกษากรณี ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ, 7(3), 35-42.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York :Harper & Row. ประสพชัย พสุนนท์ (2555). การวิจัยการตลาด. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์ท็อป จำกัด.

International Monetary Fund. (2017). *Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures: Thailand Mutual Evaluation Mutual Evaluation Report*.